

חירות בטיפול הפיזיותרפי: היבט נוסף של תפקוד, מוגבלות ובריאות

נילי ויסרברג¹, PT, PhD², פאולה פדר-בוביס³ PhD

¹ ד"ר נילי ויסרברג, החוג לפיזיותרפיה, בית הספר למקצועות הבריאות, הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות, אוניברסיטת תל אביב. nillyw@post.tau.ac.il, 052-2923756
² המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, הפקולטה למדעי הבריאות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
³ פרופ' פאולה פדר-בוביס, המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, הפקולטה למדעי הבריאות והפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. federbub@bgu.ac.il

תקציר

במאמר דעה זה נבחן את משמעות החירות בטיפול הפיזיותרפי אצל אדם עם מוגבלות, ונתבונן בחוויות ובתפיסות של ילדים עם מוגבלות פיזית והורים לילדים עם מוגבלות פיזית.

נציג כיצד החירות נשזרת בטיפול הפיזיותרפי ברמות השונות של מודל ה-ICF ונוגעת בכל הממדים הנכללים ב"מילים החביבות עלי". כמו כן, מתוך ציטוטים של ילדים והורים לילדים עם מוגבלות, נלמד כיצד הטיפול הפיזיותרפי מהווה הזדמנות לקידום חירותו של המטופל ועד כמה חשוב להוסיף ממד זה בבואנו לטפל בכל אדם. לאור זאת, אנו מציעות להוסיף את המילה "חירות" כמילה השביעית ל"מילים החביבות עלי" ולהוסיף את "כנפי החופש" לאיור המודל הטיפולי.

מילות מפתח: "המילים החביבות עלי", חירות, מודלים טיפוליים, פיזיותרפיה לילדים, ICF

לקראת סוף המאה הקודמת עברו מערכות הבריאות שינוי בתפיסת הבריאות והחולי. השינוי בא לידי ביטוי במעבר מן המודל הרפואי למודל הביו-פסיכו-סוציאלי, הקורא לקידום הבריאות, הרווחה והמניעה, ואשר מציב את האדם במרכז. ביטוי לשינוי זה הוא מודל ה-International Classification of Functioning Disability and Health (ICF) שעל בסיסו הוצע מודל ה-F-words (ובתרגום לעברית: "המילים החביבות עלי") - שש מילים רלוונטיות לטיפול בילדים: תפקוד (Functioning); משפחה (Family); כושר גופני (Fitness); חברים (friends); כיף (Fun); עתיד (Future). שני המודלים יוצרים מודל מאוחד ומהווים יחדיו הזדמנות להתבוננות הוליסטית על בריאות, תפקוד ומוגבלות. המודל המאוחד קורא למשפחות ולנותני השירות לאנשים עם מוגבלות להכיר בצרכים המגוונים והאוניברסליים של אוכלוסייה זו. הוא בוחן דרכים לעודד השתתפות והתפתחות בסביבה תרבותית מתאימה, ומציע חוויות של כיף וחברים בצד תמיכה בקידום התפקוד, הפעילות והכושר הגופני. המודל מתמקד ביומיום העכשווי וכן בעתיד ובמה שהוא צופן.

אל שש המילים המתחילות באות F הוצע להוסיף את המילה השביעית - Freedom - "חירות", שהוא מושג בעל משמעות בחיי כל אדם ובכל מצב בריאות.